REIZEN DOOR ZEELAND

Memo gemeenschappelijke adviescommissie

Inleiding

Bij zienswijzen voor de gemeenschappelijke regeling (GR) Publiek Vervoer Zeeland vroegen vier gemeenteraden en Provinciale Staten om oprichting van een zogenaamde gemeenschappelijke adviescommissie. In deze memo gebruiken we de term ‘gemeenschappelijke adviescommissie’, omdat de wet die ook gebruikt. Andere namen hiervoor zijn een regionale adviescommissie en gemeenteraden spreken ook wel van een raadsadviescommissie.

Van die vijf deelnemers pleit één deelnemer voor een klankbordgroep, als een adviescommissie niet haalbaar is. Tot slot pleit één deelnemer voor een klankbordgroep in plaats van een adviescommissie.

De gemeenschappelijke adviescommissie (GAC)

Een vrij nieuw instrument in de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) is de gemeenschappelijke adviescommissie (hierna: GAC). Hiervoor is in 2022 artikel 24a Wgr ingevoerd. Volgens artikel 52, lid 1 onder i is dat artikel 24a ook van toepassing op de GR Publiek Vervoer. Kort samengevat stelt de wet:

“Op voorstel van de raden en provinciale staten van de deelnemers gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien.”

Niet voldaan aan het vereiste van unanimiteit

De term ‘gezamenlijk’ betekent dat alle raden en staten een unaniem voorstel moeten doen voor de instelling van de GAC. Vervolgens is het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling verplicht om de GAC in te stellen. Een unaniem voorstel voor de instelling van een GAC kan op elk gewenst moment. Het is dus niet zo dat dit per se moet gebeuren voordat de gemeenschappelijke regeling Publiek Vervoer Zeeland van kracht wordt.

In de inleiding staat al dat maar vier gemeenteraden en Provinciale Staten hebben gevraagd om de oprichting van een GAC. Daarmee is de vereiste unanimiteit voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie (nog) niet gerealiseerd.

Ook voor een klankbordgroep lijkt er weinig animo. Maar twee raden noemen deze in hun zienswijze.

Om deze redenen gaan we de instelling van een GAC nu niet verder uitwerken. Ter informatie gaat de bijlage verder in op onder meer het proces van totstandkoming van een GAC.

Bijlage Achtergrondinformatie gemeenschappelijke adviescommissie

Doel gemeenschappelijke adviescommissie
Het doel is om raden en staten met elkaar te laten overleggen, bijvoorbeeld over gezamenlijke zienswijzen. Het is niet de bedoeling dat een adviescommissie de rol van de raden en staten overneemt of tot besluitvorming komt. Besluitvorming en sturing blijven bij de individuele gemeenteraden en staten liggen.

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) noemt 3 mogelijke taken:

- Als klankbord voor het Algemeen Bestuur (AB) van de regeling – om zo voortijdig betrokken te zijn bij ontwikkelingen. De tijdsbelasting is afhankelijk van de ontwikkelingen.
- Als voorbereidend orgaan bij opstellen van zienswijzen die onderdeel uitmaken van het wettelijke kader (begroting) of het vrijwillig/aanvullend kader (kadernota). De tijdsbelasting is structureel op enkele planbare momenten per jaar.
- Als adviesorgaan voor raden naar aanleiding van voorstellen van het AB. De tijdsbelasting is afhankelijk van hoe men die adviesrol vormgeeft.

Het is niet zo dat als raden en staten besluiten om in te stemmen met het oprichten van een GAC, men ook automatisch moet deelnemen
Men kan er ook voor kiezen om niet deel te nemen. De raden en staten moet dus twee (principe)besluiten nemen:

1) of men wil meewerken aan de totstandkoming van een gemeenschappelijke adviescommissie
2) of men er zelf aan wil deelnemen.

Als een gemeenteraad of de staten zelf niet wil deelnemen, maar ook besluit dat er geen GAC mag komen, sluit men de vorming ervan door andere raden en staten uit. Een GAC kan namelijk alleen tot stand komen na een unaniem verzoek van alle raden en staten.

Opnemen van de GAC in de tekst van de gemeenschappelijke regeling?
Provinciale Staten vinden het wenselijk dat een GAC wordt toegevoegd aan de tekst van de gemeenschappelijke regeling. De Wgr regelt de mogelijke instelling van een GAC en dit is altijd van toepassing. Met andere woorden voor een GAC is een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling niet noodzakelijk. Bovendien is voor de instelling van een GAC unanimiteit vereist, waar nu nog geen sprake van is. Voor de volledigheid nemen we de mogelijkheid voor het instellen van een GAC op in artikel 19, lid 6. Dit artikel gaat over het instellen van commissies van advies.

Totstandkoming van een gemeenschappelijke adviescommissie
Om te komen tot een GAC moeten de volgende stappen worden genomen:

	Actie	**Wie**
1	Initiatiefvoorstel instellen GAC	Alle raden en staten van de deelnemers
2	Ontwerpregeling GAC: bevoegdheden, taken en werkwijze	Algemeen Bestuur
3	Wensen en bedenkingen Ontwerpregeling GAC	Alle raden en staten van de deelnemers
4	Definitieve regeling GAC vaststellen	Algemeen Bestuur
5	Aanwijzen leden van de GAC	raden en staten van de deelnemers

Uitleg

1 Initiatiefvoorstel GAC
De raden en staten moeten eerst samen aan de gemeenschappelijke regeling aangeven dat zij een GAC wensen in te stellen. Dit vereist dus een positief besluit van alle raden en staten van de deelnemers. Gezien de bepaling van het artikel, kan dit niet op initiatief van het college of op initiatief van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Het moet echt een initiatiefvoorstel van de raden en staten zijn. En ook nog eens met een positief besluit van alle raden en staten van de deelnemers.

2 Ontwerpregeling GAC
Na een unaniem besluit van alle raden en staten, is het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling verplicht een GAC in te stellen. Hij stelt hiervoor een ontwerpregeling op waarin de bevoegdheden, taken en werkwijze worden geregeld.

3 Wensen en bedenkingen Ontwerpregeling GAC
Voordat het algemeen bestuur een definitieve regeling voor het GAC vaststelt, kunnen de raden en staten van deelnemers over deze regeling hun wensen en bedenkingen aangeven.

4 Vaststelling definitieve regeling GAC
Bij de vaststelling van de definitieve regeling voor het GAC door het algemeen bestuur zal hij zo veel als mogelijk rekening houden met de door de raden en staten gegeven wensen en bedenkingen.

5 Aanwijzen leden GAC
De raden en staten van de deelnemers wijzen uit hun midden de leden van de commissie aan. De leden kunnen dus alleen raads- en statenleden zijn. Men kan ook besluiten geen lid aan te wijzen. Niet iedere raad of staten hoeft dus vertegenwoordigd te zijn in de GAC.